

شماره بیست و ششم - تابستان ۱۴۰۲ - طرح‌های کارآمد برای هیأت‌ها

راهنمای راه‌اندازی
موکبستان
«موکب‌تخصصه مادر و کودک»

یک طرح کارا، طرح‌های کارآمد برای هیأت‌ها

شماره بیست و ششم، تابستان ۱۴۰۲

موکبستان

راهنمای راه‌اندازی موکب تخصصی مادر و کودک

ویرایش و تنظیم: معاونت تولیدات رسانه‌ای جامعه ایمانی مشعر

تهیه شده در دبیرخانه هوای مادری سازمان تعلیم و تربیت کودک

گردآورندگان: محمد مهدی مفتاح، مهدی خرمی، سجاد رضوانی، مهدی رفیعی نژاد، سید علیرضاالموسوی

طراح جلد: حسن ناصری

صفحه‌آرا: حسن ناصری

شمارگان: ۵۰۰۰ نسخه

استفاده از مطالب نشریه و تکثیر آن برای هیأت‌ها، در صورت ذکر منبع آزاد می‌باشد.

سازمان ملی تعلیم و تربیت کودک

تهران، خیابان سرپرست جنوبی، پلاک ۱۳

پایگاه اطلاع‌رسانی: koodak.medu.gov.ir

تلفن: ۰۲۱-۶۶۹۵۶۴۵۲ الی ۳

رایانامه: koodak@medu.ir

جامعه ایمانی مشعر

قم - صندوق پستی: ۳۷۱۹۵ - ۱۵۱۳

سامانه پیامک: ۳۰۰۰۱۵۴۲

پایگاه اطلاع‌رسانی: www.1542.org

رایانامه: info@1542.org

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

رهبر معظم انقلاب:

«امروز هدف هر مسلمان باید ایجاد تمدن اسلامی نوین باشد، اگر ظرفیت‌های کشورهای اسلامی مجتمع بشود، آن وقت تمدن عظیم اسلامی را به جوامع عالم نشان خواهند داد؛ راهپیمایی اربعین می‌تواند یک وسیله گویایی برای تحقق این هدف باشد.»^۱

۱. بیانات رهبر معظم انقلاب، ۹۸/۰۶/۲۷

مقدمه

همانطور که رهبر معظم انقلاب به صراحت بیان فرمودند، عظمت اربعین را نباید محصور در یک راهپیمایی دانست، بلکه اربعین را می‌بایست ابزار کلیدی تشکیل تمدن جهانی مهدوی به حساب آورد که جلوه‌ای از سبک زندگی تمدن نوین اسلامی را به نمایش گذاشته است. اما چه قدر برای زمینه‌سازی تمدن در اربعین برنامه‌ریزی شده است؟! چه میزان به ابعاد گوناگون اربعین توجه شده است؟!

در این نوشتار تلاش شده است به یکی از پر اهمیت‌ترین ابعاد مورد غفلت واقع شده اربعین و یکی از زیرساخت‌های بنیادین تمدن بپردازیم.

یکی از ابعاد مورد غفلت شده اربعین حضور مادرانی است که به خاطر عرض ارادت وافر ایشان نسبت به حضرت سیدالشهدا علیه السلام و دغدغه تربیت فرزندان حسینی، فرزندان خود را به آغوش گرفته و با همه سختی‌ها و مشقت‌ها، قدم در مسیر راهپیمایی اربعین می‌گذارند.

بانوانی که ۴۰ درصد زائران حاضر در مسیر را تشکیل می‌دهند، اما به همین میزان توجهی به نیازهای ایشان نشده است!

در توصیف این نیازها همین بس که در آن وضعیت دشوار آب و هوایی شرایط ویژه جسمی، خستگی و مسائل شخصی و... باید همه حواس خود را معطوف به وضعیت کودکان خود کنند تا پاسخگوی نیازهای گوناگون آنها نیز باشند؛ که این خود مسئولیتی سخت‌تر و مشقتی مضاعف است.

همچنین در این رویداد پریرکت خانوادگی، علاوه بر مادران، کودکان نیز سهم ویژه‌ای دارند؛ همان‌هایی که علی‌رغم برخی دشواری‌ها، در این مسیر، نفس به نفس در کنار پدر و مادر خود حرکت می‌کنند تا وجودشان را نذر امام شهیدشان کنند. حال اما سوال اینجاست:

برای پاسخگویی به اقتضائات حضور مادران و کودکان چه می‌توان کرد؟! در سال‌های اخیر، به همت و توجه فعالان مادر و کودک اربعین، موبک‌های اختصاصی تحت عنوان «موبک مادر و کودک» در طول مسیر اربعین به صورت محدود برپا و مورد استقبال خانواده‌ها واقع شده است. به همین سبب و به امید گسترش توجه به زائران مادر و کودک بر آن شدیم در این کتابچه مسیر راه‌اندازی موبک مادر و کودک را برای شما فعالان و خادمان عزیز بیان و به ارائه پیشنهاداتی بپردازیم.

این کتابچه با همراهی کارشناسان و فعالان مادر و کودک توسط سازمان ملی تعلیم و تربیت کودک و جامعه ایمانی مشعر آماده شده است.

در تلاش هستیم به پیوست‌های مختلف این راهنما را تکمیل کرده و مسیر اقدام را برای فعالان و خادمان عزیز تسهیل کنیم؛ به همین منظور از تمامی دغدغه‌مندان تقاضا می‌کنیم پیشنهادات و انتقادات خود را از طریق نشانی [@moukebkoodak](https://www.moukebkoodak.com) در پیام‌رسان ایتا با ما در میان بگذارند. امید که این ذره تلاش ما به آستان کبریایی‌شان رسد و مقبول افتد ان‌شاءالله.

ضرورت موبک مادر و کودک

همانطور که گفته شد راهپیمایی اربعین می‌تواند زمینه‌ساز تحقق هدف نهایی امت اسلامی یعنی تشکیل تمدن عظیم و نوین اسلامی باشد، اما زیرساخت برپایی یک تمدن چیست؟! طبق فرمایش رهبر معظم انقلاب: «منابع انسانی، زیرساخت هر تمدنی به شمار می‌رود و برپاکنندگان تمدن نوین اسلامی نسلی هستند که اکنون در اختیار معلم‌ها قرار دارند.» پس با توجه به آنچه بیان شد می‌توان اینگونه برداشت کرد که امروزه، توجه به نسل آینده و آماده‌سازی این نسل برای تحقق تمدن نوین اسلامی، جزو وظایف همگان به حساب می‌آید. به همین سبب چگونه می‌شود از کنار فرصت بی‌نظیر بستر تمدنی اربعین به راحتی عبور کرد؟! در سفر اربعین ظرفیت‌های زیادی برای تربیت کودکان نهفته است؛ این سفر بهترین سفر تربیتی و ارزشی برای خانواده‌هاست که می‌توانند آموزه‌ها و درس‌های هدف‌قیام‌گرایان را در این مسیر

تجربه کنند و از آن الگو بگیرند؛ و شاید به جرأت بتوان گفت ساعت‌ها سخنرانی نمی‌تواند مانند حضور خانوادگی در راهپیمایی اربعین برای کودکان درس‌های عاشورا را به تصویر بکشد! اما چه بسیار تأسف برانگیز است که برای بهره‌مندی از این ظرفیت عظیم برنامه‌ریزی نکرده‌ایم و از این نسل آینده در مسیر غفلت کرده‌ایم؛ نسلی که اگر در محیط تربیتی اربعین ذره‌ای از محبت امام رادکند و دل‌گره به محبت امام بزند، دیگر گرفتار محبت‌های دروغین دنیا نمی‌شود! موکب‌های مادر و کودک می‌توانند میدان اصلی تربیت نسل حسینی در پیاده‌روی اربعین و حتی راهنمای خانواده‌ها در مسیر تربیت نسل آینده باشند.

از دیگر نکاتی که باید به آن اشاره کرد این است که سفر خانوادگی اربعین با تمام شیرینی‌هایش، سختی‌های بسیاری دارد که می‌تواند همانطور که نمره‌های بسیاری دارد، در صورت بی‌احتیاطی آسیب‌هایی نیز به همراه داشته باشد.

یعنی اگر به اقتضائات سفر با خردسال و ظرفیت‌های او توجه نشود، امکان دارد تجربه یا ذهنیت نامطلوبی برای کودک از پیاده‌روی اربعین شکل بگیرد.

به همین خاطر است که وجود موکب‌های مادر و کودک جهت حمایت و پشتیبانی خانواده‌های حاضر در مسیر پیاده‌روی اربعین ضروریست تا بخشی از اقتضائات سفر همراه با خردسال را با خدمات گوناگونی که در مسیر ارائه می‌دهند، از عهده خانواده‌ها برداشته و همچنین زمینه‌ساز ایجاد انس و علاقه کودکان به امام حسین علیه السلام باشند.

تعریف موبک مادر و کودک

موبک‌های مادر و کودک، موبک‌های تخصصی هستند که در مسیر پیاده‌روی اربعین به مادران و کودکان زیر ۷ سال خدمات ویژه ارائه می‌کنند؛ هدف از این موبک‌ها فراهم‌سازی فضایی برای ارائه خدمات تخصصی به مادران و کودکان هست بستری برای حضور هرچه بیشتر مادران و کودکان در پیاده‌روی اربعین ایجاد بکند. موبک‌ها می‌توانند به سه صورت باشند:

۱. موبک تخصصی مادر و کودک: که به صورت اختصاصی و متمرکز به ارائه خدمات مادر و کودک می‌پردازد.
۲. موبک عمومی با افزونه مادر و کودک: که فعالیت عمومی خود را برای مخاطب بزرگسال دارند و به صورت جنبی برای مادران و کودکان خدماتی را ارائه می‌کنند.
۳. موبک عمومی با ملاحظات مادر و کودک: که به ارائه خدمات عمومی همراه با رعایت ملاحظات مادر و کودک می‌پردازد.

اهداف موبک مادر و کودک

۱. زمینه‌سازی انس با اهل بیت علیهم‌السلام

از دیرباز تاکنون مجالس عزاء اهل بیت علیهم‌السلام موجب ارتباط عمیق‌تر و آمیخته با احساس می‌شوند که محبت امام را در قلب مؤمنین نهادینه می‌کند؛ این حُب همان وسیله ارتباط اصلی ما با اهل بیت علیهم‌السلام است که انسان در زندگی بر اساس آن شاکله می‌یابد؛ اگر این حُب بر مدار حق و ولایت باشد انسان به سمت کمال خود حرکت می‌کند و اگر بر مدار باطل شکل پیدا کند رفته رفته انسان را از مسیر اصلی زندگی اش خارج می‌کند.

به همین خاطر است که اصلی‌ترین هدف در برپایی موبک مادر و کودک زمینه‌سازی انس کودکان با اهل بیت علیهم‌السلام است؛ چرا که شاکله عاطفی انسان در هفت سال نخست شکل می‌گیرد و تعیین‌کننده بسیاری از انتخاب‌ها در دوره‌های سنی بعدی خواهد بود.

به همین سبب مهم آن است که کودک در هفت سال اول، نسبت به هیأت و مفاهیم دینی، اتفاقات و مناسک مذهبی، داستان‌ها و قصه‌های عاشورایی احساس خوبی پیدا کند و تجربه و خاطرات شیرینی داشته باشد. اگر کودک معرفت به امام و در ادامه حب به امام پیدا نکند ناگزیر است از اینکه برای تکامل خود الگو پیدا کند و درگیر الگوها و اسطوره‌هایی باشد که هیچ نسبتی نه تنها با فرهنگ و عقاید و باورهای او ندارد، بلکه دشمنی هم دارند و غیر واقعی و تخیلی‌اند و این آسیب به معنای تغییر جهت مسیر کودک از مسیر کمال به مسیری غیر از کمال است که قطعاً ضرر است، چون دیگر مسیر کمال نیست!

۲. هویت‌بخشی دینی

یکی دیگر از اهداف تربیتی موبک‌های مادر و کودک توجه به هویت‌یابی اولیه دینی کودک است؛ همانطور که بیان شد کودکان زیر هفت سال شکل‌یابی خود را با ارتباط با محیط‌های پیرامون و الگوهای اطراف خود انجام می‌دهند، به همین منظور هرچه محیط‌هایی که در آن قرار می‌گیرند و رفتارهای دینی اطرافیان بتواند فرصت تجربه و ذهنیت بهتری در اختیار کودک قرار بدهد مطلوب‌تر و مفیدتر است.

۳. تخلیه هیجانان

دوره کودکی دوره تجمع سرمایه هاست، اگر به این سرمایه‌ها توجه نشود، منجر به فساد این سرمایه‌ها می‌شود! به همین خاطر لازم است در مسیر پیاده‌روی اربعین برای تخلیه هیجانان کودک و جلب نشاط و شادی او به تناسب برنامه‌ریزی کرد.

۴. تمرین زیست مؤمنانه

حرکت اربعین پیش از هر چیز می‌تواند جلوه نابی از زیست مؤمنانه ظهور را به تصویر بکشد و تمرین تجربه سبک زندگی تازه‌ای نه تنها برای بزرگ‌ترها بلکه برای کودکان حاضر در مسیر پیاده‌روی هم باشد.

به همین خاطر است که توصیه می‌شود فرصت خدمت به زائران و همچنین تماشای صحنه‌های زیبای اربعین را برای کودکان فراهم کنیم تا این تصویر و رویای تمدنی بر روح آنها نقش بندد.

اصول و ملاحظات در موکب مادر و کودک

اصول اجرای برنامه موکب

* به بستر تربیت توجه بشود

با اینکه مراسم مذهبی مثل موکب زدن و... خود بستری دینی است اما می بایست سعی بر فراهم شدن بستر تربیتی باشد و عوامل ضد تربیت و مخرب در موکب به حداقل برسد مثلاً موکب باید مملو از خلوص و نماد الهی و حسینی باشد و حس خوب منتقل کند.

* خلاقیت داشته باشد

مهمترین شاخصه فعال عرصه کودک و نوجوان خلاقیت است، قبل از هر اقدامی باید برای طراحی موکب کودک و نوجوان نسبت به فرم و محتوای موکب بزرگسالان ساده‌انگاری شود. نباید شکل و شمایل موکب کودک مانند موکب بزرگ‌ترها شود و یا از طرح‌های تکراری استفاده کرد.

* تعامل محور باشد

در برنامه‌ها کودک باید حضور فعال داشته باشد و برنامه‌ها یک طرفه برگزار نشود. افراد بزرگسال تقدس و ضرورت موکب و هیأت را کامل درک می‌کنند و حضور پیدا می‌کنند اما به طور معمول

کودکان درک کاملی از ضرورت و تقدس موکب و هیأت ندارند، پس باید موکب به گونه‌ای باشد تا کودک حضور فعال داشته باشد.

✱ گروهی محور باشد

کودک دوست دارد حرف بزند، تعامل و فرصت بازی داشته باشد؛ پس جنس اقدامات گروهی به فردی ارجحیت دارد.

✱ مطابق نظم و برنامه کودک باشد

نظم موکب کودک متناسب با خود اوست. پیش فرض‌ها را باید کنار زد و از خود او برای نظم هیأت کمک گرفت که دوست دارد چگونه موکب داشته باشد، اما باید مراقبت کرد که از حالت هیأت خارج نشود.

✱ مختصر برگزار شود

زمان برنامه‌ها نباید زیاد باشد، بلکه باید به اندازه‌ای باشد که دل‌زدگی ایجاد نکند.

✱ امکانات انحصاری نباشد

ایجاد رقابت‌ها و یا قراردادن امکانات خاص به صورت محدود باید باشد. امکانات باید به صورت عمومی و در دسترس باشد، اما نه به صورت افراطی، باید به اندازه‌ای باشد که بدانند محدودیت هست، اما کمبود نیست.

- * مطابق سن کودکان برنامه‌ریزی شده باشد.
- باید محدوده سنی کودکان در طراحی فعالیت، محیط و امکانات را لحاظ کنید، بین محدوده سنی کودکان هم تفکیک قائل شوید.
- * به روحیه‌های مختلف توجه شده باشد
- باید روحیه‌ها و سلیقه‌های مختلف در تنوع‌دهی به برنامه‌ها را در نظر گرفت.
- * برنامه‌های واقعی باشد
- بهتر است برنامه‌ها فیزیکی خصوصاً دست‌ورز محور باشد و کمتر رسانه‌ای باشد.

اصول محتوای موبک

- * متناسب با فهم کودک باشد
- مراسمات موبک کودک باید مداحی‌ها و سخنرانی‌های متناسب با خود داشته باشد.
- * مفاهیم، غیرمستقیم و با زبان هنر بیان شود.
- نباید محتوا به صورت مستقیم و بی‌پروا به کودک برسد، بلکه باید به صورت هنرمندانه و غیرمستقیم در بین بازی‌ها و نمایش‌ها منتقل گردد.
- * متناسب با ظرفیت کودک باشد
- باید محتوای برنامه متناسب با نیازها و مسائل کودک باشد و در برنامه‌ها زیادروی نشود.

* عینی و ملموس باشد

بهتر است مفاهیمی که قصد آموزش آن به کودکان را دارید، همراه با اشیاء مانند عروسک و... باشد؛ به صورتی که برای کودک قابل تجسم و درک باشد و بتواند با آن ارتباط بگیرد.

* ادبیات مختص کودک استفاده شود

برای ارتباط بهتر کودکان با محتوا بهتر است از محتوایی استفاده بشود که با زبان کودکان نوشته شده است تا تأثیر مضاعفی در انتقال پیام بگذارد.

اصول مربی‌گری در موبک

* رفتار شما از کلام شما بیشتر تأثیر می‌گذارد

رفتار شما تأثیر زیادی بر کودک می‌گذارد و شما برای او جایگاه الگو را دارید. در موبک بزرگ‌ترها باید متواضع‌تر از بقیه باشند، با سوادترها متواضع‌تر از بقیه باشند.

* دعوا نکنید

اجبار، خشونت، دعوا و... می‌تواند منجر به ذهنیت‌سازی منفی برای کودک شود به سبب تصور انضمامی که دارد. به همین منظور از هرگونه اموری که می‌تواند تنش‌زا باشد پرهیز بفرمایید؛ و همچنین باید در نظر داشت اگر کودک تنبیه می‌شود باید به گونه‌ای باشد که حس کند قصد دل‌سوزی دارید.

* صبور باشید

باید توجه داشت خستگی و درماندگی موجب تزریق ناامیدی در نوجوانان و جوانان نشود و باید حوصله افرادی که در موبک کودک کار می‌کنند خوب باشد و مهربان‌تر از فضاهای دیگر برخورد کنند و باید صبور باشند.

* سخنرانی نکنید

نباید برای کودک پیش از اندازه صحبت کنیم. کودک بیش از صحبت نیاز به کارهای محسوس دارد و باید در ضمن درگیر کردن او به برنامه، محتوای خود را منتقل کنید.

* مسئولیت دهید

مسئولیت‌ها را به خود بچپه‌ها محول کنید. احساس بزرگ بودن برای کودک لازم است و با مسئولیت دادن در کودک احساس بزرگی را ایجاد می‌کنیم و روحیه مسئولیت‌پذیری را به او انتقال می‌دهیم.

* اجازه تفکر بدهید

در تمام برنامه‌ها و برخوردها به این نکته توجه کنید که باید توانایی تفکر کودک را فعال کرد. با پرسش‌گری، نظرخواهی، هم‌فکری، تشویق او به خاطر سؤال خوب و ... به تفکرش بها دهید.

خدمات مادر و کودک

خدمات رفاهی

زائران مادر و کودک در اربعین نیازهای اولیه‌ای دارند که غالباً بدان توجه جدی نمی‌شود. در این بخش سعی شده است با توجه به پژوهش‌های صورت گرفته، برای مسائل و نیازهای گوناگون مادران و کودکان پیشنهاداتی ارائه شود. این پیشنهادات می‌تواند در قالب غرفه‌هایی مجزا یا خدمتی جانبی متناسب با امکانات شما ارائه شود.

الف) خوراک کودک

پذیرایی موبک‌ها در اربعین در حالت عادی، زائران را از همراه داشتن انواع و اقسام خوراکی‌ها بی‌نیاز می‌کند، اما برای خانواده‌هایی که در مسیر پیاده‌روی فرزند کوچک همراه دارند ماجرا کمی متفاوت است؛

۱. **شیرخشک:** یکی از نیازهای این خانواده در دسر همراه داشتن شیرخشک یا نگرانی تمام شدن آن است به همین منظور توزیع شیرخشک به خانواده‌های همراه با فرزند کوچک می‌تواند مفید باشد.

نکته: البته توصیه می‌شود اگر قصد تهیه دارید، برای نوزاد تهیه نکنید و به صورت کلی زیاد هم تهیه نکنید.

۲. **تنقلات:** در مسیر پیاده‌روی معمولاً کم‌پیش می‌آید که میان وعده‌های اختصاصی برای کودک پیدا شود، به همین سبب توصیه می‌شود میان‌وعده‌های سبک و سالم مانند بیسکویت مادر، چوب شور، انواع پوره میوه و... تهیه و توزیع شود که خاطره خوبی هم شکل بگیرد.

۳. **غذای مخصوص:** غذاهایی که موبک‌ها توزیع می‌کنند بیشتر به صورت پلویی و لقمه‌ای است که جویدنش برای بچه‌هایی که دندان ندارند یا تازه دندان درآورده‌اند سخت است، به همین منظور توزیع غذاهایی مانند فرنی، سوپ و... ولو در حد وعده صبحانه مفید است.

ب) بهداشت و سلامت

یکی از محدودیت‌های حساس و مهم پیاپی روی اربعین مسئله سلامت زائران به خصوص کودکان است که نسبت به گروه‌های دیگر حساس‌تر هستند، به همین منظور پیشنهاداتی در سه بخش تجهیزات، نیروی انسانی و امکانات ارائه می‌شود:

بخش اول تجهیزات

۱. **کمک‌های اولیه:** وجود بسته‌های کمک‌های اولیه یا حضور افرادی که مهارت کمک‌های اولیه را دارند به صورت عمومی در هر موبکی لازم است، چراکه بسیاری از اقدامات اولیه پزشکی هستند که اگر جدی گرفته نشوند می‌توانند خدای ناکرده منجر به خسارت بیشتری شوند.

۲. **اقلام دارویی:** در سال‌های اخیر مراکز پزشکی در طول مسیر حضور دارند، اما غالباً امکانات و داروهای ویژه را ندارند، یکی از پیشنهادات اختصاصی موبک‌های مادر و کودک این است که در کنار مجهز بودن به داروهای به داروهای به صورت متداول برای گرم‌زدگی، سوختگی، مسمومیت غذایی و... استفاده می‌شود، برخی از داروهای ویژه کودکان را نیز با مشورت متخصص همراه داشته باشند.

پودر بچه، دستمال مرطوب و پاد‌های مالشی برای رفع گرفتگی از پرکاربردترین اقلام بهداشتی اربعین می‌باشد.

نکته: البته همراهی بیش از اندازه دارو نیاز به مجوز دارد، به همین خاطر بهتر است با هماهنگی هلال احمر شهر خود داروها را از مرز رد کرده و آن طرف مرز تحویل بگیرید.

۳. داروهای طبیعی: پیشنهاد می‌شود برای بیماری‌های رایج، از داروهای طبیعی مانند عرق نعنا، نبات، عنبرنسا را و انواع پودر گیاهی به صورت بسته‌بندی به زائران بدهید.

۴. پوشک: از نیازهای همیشگی خانواده‌های دارای کودک، تهیه پوشک در اربعین است؛ به همین منظور پیشنهاد می‌شود تعدادی پوشک جهت توزیع تهیه کنید.

نکته: به تجربه توصیه می‌شود اگر قصد تهیه پوشک دارید بیشتر سایز ۳ و ۴ تهیه کنید که متقاضی بیشتری دارد!

۵. لوازم بهداشتی بانوان: یکی دیگر از نیازهای بانوان حاضر در مسیر پیاده‌روی لوازم بهداشتی اختصاصی آنهاست که دسترسی به آن در مسیر پیاده‌روی سخت می‌شود؛ به همین منظور توزیع این لوازم می‌تواند مفید باشد.

بخش دوم نیروی انسانی

۱. پزشک متخصص: یکی از نگرانی‌های همیشگی خانواده‌ها، بیماری کودکان در مسیر پیاده‌روی و عدم دسترسی به پزشک اطفال است؛ به همین سبب حضور پزشک متخصص در موب‌های مادر و کودک بسیار دلگرم‌کننده است.

۲. **پرستار کودک:** در صورت عدم حضور پزشک متخصص، حضور یک پرستار کودک که اقدامات پزشکی اولیه را هم بتواند انجام بدهد بسیار مفید است، چرا که معمولاً به سبب ازدحام و سرعت بالای خدمت‌رسانی امکان دارد پزشک یا پرستار مستقر، شرایط کودک را در نظر نگیرد و یا حتی خدای ناکرده سهواً دچار بی‌دقتی بشود.

نکته: البته توصیه می‌شود اگر قصد تهیه دارید برای نوزاد تهیه نکنید و به صورت کلی زیاد هم تهیه نکنید.

۳. **ماساژور بانوان:** پیاده‌روی اربعین به سبب مسافت بسیار و سختی‌هایی که دارد، منجر به خستگی جسمی زائران می‌شود، سال‌هاست یکی از خدمات اصلی موکب‌ها، ماساژ زائران در مسیر است که خستگی راه طولانی را از بدن زائران خارج می‌کند؛ اما کمتر پیش می‌آید که برای بانوان و به ویژه مادران که سختی‌های مضاعفی را به دوش می‌کشند، این خدمت وجود داشته باشد؛ به همین منظور ارائه خدمت ماساژ برای مادران در موکب‌های مادر و کودک بسیار توصیه می‌شود.

بخش سوم امکانات

۱. **سرویس بهداشتی اختصاصی:** یکی از دردسره‌های والدین در مسیر اربعین، پیدا کردن سرویس بهداشتی پاک و مجهز است، جدای از آنکه گاهی اوقات عدم توانایی کنترل بعضی از کودکان، ماجرا را برای پیدا کردن سرویس بهداشتی خلوت هم سخت‌تر می‌کند؛ به همین

منظور قرار دادن یک سرویس اضطراری برای کودکان، مادران باردار و دیگر افراد کم‌توان در صورت امکان مفید است.

نکته: اختصاص اتاق تعویض هم برای نوزادان خوب است.

۲. امکانات استحمام کودک: از دیگر نگرانی‌های والدین در استحمام کودکان، علاوه بر مکان حمام، عدم وجود لوازم استحمام مانند شامپو یا صابون مخصوص کودکان است؛ به همین سبب اختصاص محیط مناسب برای حمام و تهیه لوازم مخصوص دلگرم‌کننده خواهد بود.

۳. لباسشویی: یکی دیگر از نیازهای خانواده‌ها در طول مسیر نیاز به امکانات شست و شوی لباس هست که به ندرت در مسیر اربعین پیدا می‌شود؛ به همین منظور پیشنهاد می‌شود لباسشویی‌هایی برای شست و شوی لباس بانوان و به ویژه کودکان تعبیه شود.

نکته: البته آب و برق این لباسشویی‌ها را از قبل باید فراهم کرد و توجه داشت کهنه‌شورها بسیار پرمصرف هستند.

ج) تعمیرات

۱. خیاطی و کفاشی: یکی از متداول‌ترین ددرسهای زائران در اربعین نیاز به تعمیر لباس، کوله یا کفش است که بعضاً نیازمند چرخ دستی یا تجهیزات تخصصی است؛ به همین خاطر پیشنهاد می‌شود در کنار خدمات دیگر، برای این خدمت هم برنامه‌ریزی کنید و همراه خود نیروی متخصص به همراه چرخ دستی و تجهیزات لازم را ببرید.

نکته: ترجیحاً چرخ خیاطی دستی همراه خود ببرید تا نیاز به برق نداشته باشد. سعی کنید نخ‌ها و سوزن‌های مختلف را همراه خود ببرید تا بتوانید انواع پوشاک، کیف‌ها، کفش‌ها و... را تعمیر نمایید.

۲. تعمیرات کالسکه: خانواده‌هایی که همراه با فرزند در مسیر پیاده‌روی حضور دارند غالباً همراه خود کالسکه یا چرخ برای حمل کودک یا وسایل خود دارند، که بسیار زیاد ممکن است این کالسکه یا چرخ دچار مشکل فنی بشود و در این صورت ادامه مسیر هم برای کودک و هم برای خانواده بسیار سخت خواهد شد؛ بنابراین پیشنهاد می‌شود برای ارائه خدمات تعمیرات برنامه‌ریزی کنید و فرد متخصصی که به امور فنی مسلط است به همراه تجهیزات و ابزار لازم برای تعمیر کالسکه، همراه خود ببرید.

خدمات اختصاصی کودک

همانطور که بیان شد اصلی‌ترین هدف، رقم زدن یک خاطره به یادماندنی از پیاده‌روی اربعین برای کودکان است؛ به همین خاطر در این بخش، برنامه‌های مختلفی که به عنوان یک غرفه مجزا یا برنامه جانبی می‌توان برای کودکان اجرا کرد، پیشنهاد می‌شود:

۱. رنگ‌آمیزی

رنگ‌آمیزی یکی متداول‌ترین فعالیت‌های کودکان به حساب می‌آید که هم سرگرم‌کننده است و هم دارای جذابیت بالایی برای کودکان است؛ برنامه رنگ‌آمیزی را با ساده‌ترین امکانات و کمترین هزینه می‌توان در هر محیط و برای هر گروهی اجرا کرد. **امکانات مورد نیاز:** جهت برگزاری این برنامه به نسبت ظرفیت نیاز به لوازم التحریر (مداد رنگی، پاک‌کن، تراش و...) و کاربرگ‌های آماده رنگ‌آمیزی دارید.

نکته: با توجه به مدت زمان محدود توقف خانواده‌ها، پیشنهاد می‌شود کاربرگ‌ها را در ابعاد ۵۰ چاپ کرده تا نیاز به زمان کمتری برای رنگ‌آمیزی داشته باشد.

ملاحظات: اجازه دهید بچه‌ها خودشان رنگ‌آمیزی کنند و برای آن‌ها رنگ نکنید؛ حتی به اندازه یک شکلات به آنها جایزه بدهید و برگه‌های نقاشی را برای فضاسازی بر روی دیوار نصب کنید تا کودکان هم احساس رضایت و شخصیت پیدا کنند.

۲. پرده‌خوانی

پرده‌خوانی یا نقالی، هنر نقل داستان‌های عاشورایی از روی تصاویر است؛ یک نفر به عنوان نقال با لحنی شیوا و روایتی کودکانه به نقالی و بیان داستان هر پرده که اختصاص به یک شخصیت از کربلا دارد می‌پردازد و با این روش کودکان را با قصه عاشورا آشنا می‌کند.

امکانات مورد نیاز: شما برای برگزاری این برنامه نیاز دارید تصاویر پرده‌خوانی را به صورت آماده تهیه و یا خودتان چاپ کنید و همچنین بر روایت‌های مرتبط با هر تصویر هم مسلط شوید.

بهتر است یک نفر نقال آموزش دیده که بتواند به شکلی جذاب داستان را برای کودکان روایت کند همراه شما باشد که این برنامه به بهترین شکل برگزار شود.

ملاحظات

سعی کنید این غرفه در محل عبور کودکان و خانواده‌ها برگزار شود.

جهت حفظ ارتباط کودکان با داستان، سعی کنید نقالی را فعالانه و با انرژی مناسب و همراه تغییر تن صدا اجرا کنید.

از مشارکت خود کودکان در مسیر داستان استفاده کنید، مثلا از آنها سوال بپرسید یا از آنها بخواهید خودشان را جای شخصیت‌های داستان بگذارند و بعد پاسخ دهند یا تصمیم بگیرند. با کمک کودکان داستان را جمع‌بندی کنید و از آنها بخواهید فهم خودشان و نکاتی که فهمیدند را بیان کنند.

نکات آموزشی پرده‌خوانی

پرده‌خوانی روشی است که بچه‌های این دوره کمتر با آن روبه‌رو شده‌اند و یا حتی آن را تجربه نکرده‌اند، همین تازگی می‌تواند بر تاثیرگذاری آن بیافزاید.

روش اجرا

قبل از هرچیز شما احتیاج دارید تا مواد اصلی داستان و مواردی که قرار است بیان شود را برای خودتان طرح اولیه بنویسید. این به این معناست که بدانید شما می‌خواهید کدام قسمت از داستان واقعه عاشورا را روایت کنید.

پرده‌خوانی بدون شور و حرارت در بیان ماجرا، همان داستان تعریف کردن ساده است. این روش احتیاج دارد تا شما با استفاده از چاشنی‌هایی مانند تغییر تن صدا، تغییر ریتم بیان موضوع، حرکت‌های مرتبط با داستان و... موضوع را به بچه‌ها منتقل نمایید. اگر گروه سنی فرزندان شما در

اواخر دوره دبستان باشد، می‌توانید این قسمت از ماجرا را به عهده خودشان بگذارید تا هر کدام بخشی از ماجرا را از روی تصاویر و نوشته‌هایی که شما برای‌شان تهیه کرده‌اید اجرا کنند. این روش برای آن‌ها شاید جذاب‌تر نیز باشد چرا که خودشان هم قسمتی از برنامه هستند و همین واگذاری مسئولیت را نشانه بزرگی از قبول کردن آن‌ها به عنوان فردی دارای توانمندی، می‌دانند. می‌توانید این قسمت از ماجرا را به عهده خودشان بگذارید تا هر کدام بخشی از ماجرا را از روی تصاویر و نوشته‌هایی که شما برای‌شان تهیه کرده‌اید اجرا کنند. این روش برای آن‌ها شاید جذاب‌تر نیز باشد چرا که خودشان هم قسمتی از برنامه هستند و همین واگذاری مسئولیت را نشانه بزرگی از قبول کردن آن‌ها به عنوان فردی دارای توانمندی، می‌دانند.

۳. قصه‌گویی

قصه‌گویی از علاقه‌مندی‌های غالب کودکان به حساب می‌آید که اگر با اجرای مناسب قصه‌گو همراه باشد می‌تواند جذب‌کننده و آموزنده باشد.

امکانات مورد نیاز: برای قصه‌گویی، داستان مناسب رده سنی مخاطب انتخاب کنید و ترجیحاً کتابی را انتخاب کنید که دارای تصویر باشد و به تعداد تهیه شود که هنگام قصه‌گویی، کودکان کتاب‌ها را ورق بزنند و تصاویر را ببینند.

نیروی انسانی: برای یک قصه‌گویی خوب به یک نفر که بتواند با انرژی، حرکت بدن و صدای مناسب اجرا کند نیاز دارید.

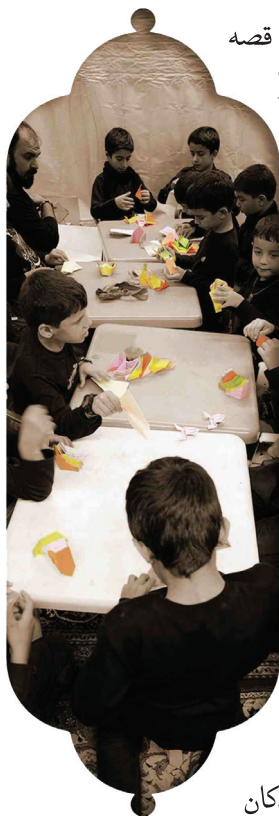
تن صدرا را تغییر دهید!

مهم نیست چه داستانی برای کودکان می‌گویید، لحن صدای شما می‌تواند هم به درک داستان و هم به درگیرکردن کودکان در روند داستان کمک کند. از صدای خود برای انتقال داستان استفاده کنید. برای این کار شما می‌توانید: صدایتان را آهسته یا تند کنید و حجم صدای خود را تغییر دهید و در زیر و بمی صدای خود تغییر ایجاد کنید.

ایده خوب دیگر این است که از صداهای متفاوت برای شخصیت‌های مختلف داستان استفاده کنید. این به کودکان کمک می‌کند تا بین همه افراد مختلف تمایز قائل شوند و همچنین می‌تواند به آنها کمک کند تا شخصیت‌ها را به طور مؤثرتری تجسم کنند.

سوال پپرسید!

شما می‌توانید در هنگام قصه‌گویی برای کودکان مکث کنید و چند سؤال از آنها پپرسید. این سؤالات علاوه بر اینکه کمک می‌کند کودک با داستان درگیر شود می‌تواند به شما اطمینان دهد که او درحال دنبال کردن داستان است. کودک را تشویق کنید تا هم در مورد اتفاقات داستان و هم در مورد احساساتش در طول داستان با شما صحبت کند. این روش باعث می‌شود کودک احساسات شخصیت‌های داستان را نیز به خوبی درک کند. درواقع می‌توان گفت قصه‌گویی یکی از بهترین روش‌ها برای آموزش همدلی به کودکان است.

گاهی نیز کودکان در حین داستان خواندن در مورد بخش‌های مختلف قصه سؤال می‌پرسند. یک قصه‌گوی خوب هیچ‌وقت سؤالات کودکان را بی‌پاسخ نمی‌گذارد. شما به عنوان مربی باید این پرسش‌گری را تشویق کنید و به تک‌تک سؤالات کودکان پاسخ دهید. توقف برای پرسیدن سؤالات از کودکان در حین خواندن یا گفتن داستان می‌تواند به آنها کمک کند که در داستان درگیر شده و اتفاقات را دنبال کند. آنها را تشویق کنید که هم در مورد آنچه اتفاق می‌افتد و احساسشان در طول داستان، پاسخ دهند.

آموزش ببینید!

از ویدئوهای آموزشی که در اینترنت است استفاده کنید تا مهارت‌های قصه‌گویی را بیاموزید و آنها را تقویت کنید.

۴. اوریگامی

اوریگامی کار دستی جالب و محبوبی است که اصولاً با تازدن کاغذ درست می‌شود. ساخت انواع اشکال جالب از ساده تا پیچیده؛ مثل انواع گل، نشان کتاب، خیمه، پرنده و... هدف اوریگامی است. اوریگامی علاوه بر اینکه یک کار بسیار لذت‌بخش برای کودکان

است به تقویت توانایی حرکت دست هم کمک می‌کند؛ به همین جهت پیشنهاد می‌شود در کنار بخش‌هایی مانند قصه‌گویی یا نمایش از اورینگامی استفاده کنید.

امکانات مورد نیاز: کاغذ رنگی به تعداد مناسب، قیچی، چسب ماتیک یا نواری و...
نیروی انسانی: برای این برنامه یک فرد مسلط به ساخت اشکال اورینگامی و دارای توان ارتباط‌گیری با کودکان انتخاب کنید.

نکات و ملاحظات

در انتخاب شکل برای کودکان، به رده سنی و توان آنها توجه کنید.
با توجه به رده سنی به آنها در ساخت شکل کمک کنید و بیش از اندازه مداخله در ساخت نداشته باشید و اجازه آزمون و خطا به آنها بدهید.
تا جای ممکن اولویت را بدهید به اینکه خودشان شکل‌ها را بسازند. در صورت ضرورت کمک کنید. وقتی کودک با زحمت خودش کار را به سرانجام برساند، احساس اعتماد به نفس و نشاط بیشتری می‌کند. همچنین خاطره بهتری برایش به یاد می‌ماند.

۵. سرود و هم‌خوانی

بخش سرود و هم‌خوانی کودکان با آن، گاهی در مسیر اربعین، می‌تواند روح تازه‌ای برای لحظاتی به زائران دهد؛ خصوصاً کودکان با احساسات لطیفشان با سرود ارتباط برقرار کرده و همراهی می‌کنند و می‌توانند جوّی عاشقانه یا حماسی برای لحظاتی در مسیر ایجاد کند.

امکانات مورد نیاز: سیستم صوتی مناسب

نیروی انسانی: بهتر است برای اجرای این برنامه یک مجری برای کمک به کودکان در خواندن و همخوانی با آنها و یک نفر برای مدیریت صحنه و رفت و آمدها باشد.

نکات و ملاحظات

از سرودهای آشنا و شنیده شده برای کودکان استفاده کنید تا سریعتر ارتباط بگیرند و خاطره انگیز باشد.

از قبل تعدادی از کودکان را آماده کرده و تمرین کنید؛ در زمان مناسب که سر و صدای مسیر کم باشد و نزدیک اذان نباشد، بچه ها را در مکان مناسب یا سن مستقر کنید، صوت را پخش کنید و شروع به خواندن کنید تا جمعیت جمع بشود.

اجازه دهید کودکان دیگر از هر جا به جمع شما اضافه شوند و همراهی کنند، حتی اگر نظم صحنه کمی به هم بریزد؛ برای زائران و والدین، جوهرچه انعطاف پذیرتر باشد، دلنشین تر است.

والدین را تشویق کنید تا با موبایل هایشان از کودکانشان فیلم بگیرند و این صحنه را ثبت کنند.

۶. نقاشی

شاید بتوان گفت نقاشی کردن هنر محبوب تمام کودکان است. کودکان از کشیدن نقاشی جدید کودکانه در هر جایی لذت بسیاری می‌برند و به نوعی با این کار ارتباط برقرار می‌کنند. نقاشی نه تنها با مداد بلکه با ابزارهای متفاوتی می‌شود انجام گیرد که هر کدام جذابیت‌های خود را دارد؛ مثلاً مداد شمعی، آبرنگ، رنگ انگشتی و یکی از ایده‌های خوب برای موب‌های مادر و کودک برگزاری برنامه نقاشی همگانی است؛ یعنی یک فضای بزرگ مثلاً روی دیوار غرفه آماده شده و هر کودکی قسمتی از این دیوار را نقاشی می‌کند تا تمام فضا به یک تابلوی نقاشی بزرگ تبدیل بشود. **امکانات مورد نیاز:** برای این برنامه به تعداد زیادی از ابزارهای مختلف نقاشی (مداد رنگی، مداد شمعی، آبرنگ، رنگ انگشتی و ...)، لوازم التحریرهای مورد نیاز، کاغذ سفید (در سایزهای مختلف) یا بنر سفید متری نیاز دارید.

نکات و ملاحظات

نکات اصلی‌ای که برای برنامه رنگ‌آمیزی بیان شد برای این برنامه‌ها هم صدق می‌کند مانند نصب نقاشی‌ها به دیوار، جایزه دادن به کودکان و ...

علاوه بر این پیشنهاد می‌شود این برنامه را در کنار یکی از برنامه‌های دیگر مانند پرده خوانی، قصه‌گویی یا نمایش عروسکی برگزار کنید و از کودکان بخواهید آن چیزی را که از داستان هر کدام از این برنامه‌ها فهمیدند، برای شما بکشند.

۷. بازی

مهم‌ترین و مورد علاقه‌ترین فعالیت هر کودکی بازی است، فرقی نمی‌کند کجا و چگونه؟ هر جایی و با هر وسیله‌ای کودک می‌تواند بازی خودش را شروع کند؛ به همین خاطر از مهم‌ترین پیشنهادها برای موبک مادر و کودک برپایه‌ی غرفه بازی است؛ با توجه به ابعاد شخصیتی کودکان پیشنهاد می‌شود در دو گروه بازی‌های حرکتی و بازی‌های فکری اقدام به تدارک و برنامه‌ریزی بازی ببینند.

بازی‌های حرکتی مانند مار و پله، ساخت سازه‌های چوبی و پلاستیکی (لگو) و... و بازی‌های فکری مانند جورچین و...

امکانات موردنیاز: بهتر است پیش از هرچیز فضای مناسبی را به بازی بچه‌ها اختصاص دهید. لوازم بازی‌های مختلف را به تعداد کافی همراه خود ببرید و به نسبت شرایط و گروه‌های مختلف بازی‌های مختلف را با کودکان انجام دهید.

نکات و ملاحظات

متناسب با گروه سنی، علاقه و ظرفیت کودکان، بازی‌ها را طراحی و برگزار کنید.

شرایط محیطی بازی بچه‌ها را در نظر گرفته و به نسبت آن برنامه‌ریزی کنید. این محیط و لوازم بازی را حتماً بررسی کرده و مراقب خطرات احتمالی باشید. برای سلیقه‌های مختلف بازی‌های گوناگون همراه داشته باشید. از هرگونه فعالیت‌های تنش‌زا مانند رقابت‌های بیش از اندازه، تفاوت گذاشتن یا قراردادن امکانات خاص به صورت محدود که منجر به اختلاف و درگیری بین کودکان می‌شود، پرهیز نمایید! از هر بازی به تعداد کافی داشته باشید که کمبود لوازم منجر به دعوا و اختلاف بچه‌ها نشود که خاطره تلخی برایش شکل بگیرد.

۸. نمایش صحنه‌ای و عروسکی

اجرای نمایش خصوصاً با عروسک‌های نمایشی از آن دسته از فعالیت‌های آموزشی است که جذابیت بالایی برای کودکان و ظرفیت بسیار خوبی برای انتقال مفاهیم و باورهای دینی دارد. چرا که در نمایش عروسکی به سبب حضور عروسک‌ها، بچه‌ها توان تشخیص بهتری پیدا می‌کنند و ارتباط خیلی خوبی با نمایشی که آن را مشاهده می‌کنند، برقرار می‌کنند. **امکانات مورد نیاز:** برای برگزاری نمایش بهتر است نمایشنامه‌های مخصوص کودکان، عروسک‌های مرتبط با آن و لوازم صحنه خصوصاً ادوات جنگی کودکانه مانند زره، کلاه خود، مشک و... تهیه و همراه داشته باشید.

نکات و ملاحظات

- * داستانی را برای اجرای نمایش آماده کنید که برای بچه‌ها قابل فهم و متناسب با ظرفیت آنها باشد.
- * در انتخاب روایت توجه کنید که برای کودکان از زیبایی‌ها و سفیدی‌های کربلا بگویید نه جنایت‌ها و خشونت‌ها؛ چرا که برای کودکی که قدرت تشخیص ندارد شنیدن این خشونت‌ها و عدم توان پذیرش آن می‌تواند منجر به شکل‌گیری خاطره و تصور بدی از عاشورا بشود.
- * از بیان مستقیم مفاهیمی که فهم آن برای کودک دشوار است پرهیزید.
- * بهتر است نمایش را با کمک خود بچه‌ها یا به صورت تعاملی برگزار کنید.
- * نمایش را به صورت عمومی اجرا کنید که کودک احساس شخصیت نکند.

۹. کاردستی

از مهم‌ترین مهارت‌های پیش از دبستان مهارت دست‌ورزی است که کودکان قبل از رفتن به مدرسه باید آن را یاد بگیرند؛ یکی از بهترین راه‌های تمرین دست‌ورزی، ساخت کاردستی است. ساخت کاردستی خلاقیت کودکان، دقت و مهارت کار با دست را تقویت می‌کند و از همه مهم‌تر موفقیت در ساختن چیزی به کودکان اعتماد به نفس می‌دهد.

امکانات موردنیاز: برای برگزاری این برنامه بهتر است علاوه بر همراه داشتن مرپی کاردستی و خلاقیت و لوازم‌التحریرهای موردنیاز مانند قیچی، کاغذ، چسب و...، الگوهای آماده کاردستی را داشته باشید که فرصت زمان کمتری از کودکان بگیرد و زودتر به خروجی برسد.

نکات و ملاحظات

- * متناسب با گروه‌های سنی و ظرفیت کودکان مواد اولیه کاردستی را در اختیار آنها قرار دهید.
- * کاردستی‌های پیچیده را برای کودکان در نظر نگیرید که اگر نتوانستند درست کنند احساس شکست و ناامیدی نکنند.
- * کاردستی‌های بسیار ساده را آموزش دهید که در کمترین زمان و با کمترین امکانات می‌توان آنها را ساخت.
- * کاردستی‌ها را به عنوان یادگاری پیاده‌روی اربعین به خود کودکان برگردانید.
- * کاردستی‌های خلاق را تشویق کنید و به آنها به صورت عمومی جایزه بدهید.
- * محلی را برای به نمایش گذاشتن کاردستی‌های بچه‌ها قرار بدهید که از این کار احساس شخصیت پیدا می‌کنند.

۱۰. ایستگاه صلواتی

ایستگاه صلواتی، متداول‌ترین فعالی هر موبک است که هر گروهی بسته به شرایط و توانمندی‌هایش انتخاب می‌کند ایستگاهش چه نوع خوراکی یا ... داشته باشد؛ اما تفاوت موبک‌های مادر و کودک در اینجا چیست؟ تفاوت می‌تواند آنجایی باشد که گرداننده این ایستگاه صلواتی خود کودکان باشند.

این فعالیت به نوعی یک برنامه تربیتی است که در ضمن یک اقدام واقعی رخ می‌دهد. این اقدام می‌تواند منجر به تقویت روحیاتی مانند کار تشکیلاتی، ایثار، همکاری، کمک به دیگران و... بشود.

امکانات مورد نیاز: مانند هر ایستگاه صلواتی دیگری جنس خدمت به نسبت توان و امکانات شما مشخص می‌شود.

نکات و ملاحظات

* از خود کودکان برای انتخاب مدل ایستگاه صلواتی یا نوع خدمت کمک بگیرید و اجازه بدهید در برپایی ایستگاه نقش فعال داشته باشند.

* کارهایی متناسب با سن و توان هر کدام از کودکان به آنها سپرده شود که خلل جدی در نظم ایستگاه ایجاد نکند، مثل ریختن نوشیدنی‌ها، چرخش غذا در سینی و ...

* کودکان مشغول به کار را تشویق کنید و این حس را القا کنید که آنها دارند کارشان را به خوبی انجام می‌دهند.

* تا حد امکان اجازه بدهید کار به دست کودکان باشد تا احساس استقلال بکنند و فقط مواقعی که به مشکل جدی بر می‌خورند، به کار ورود کنید.

خدمات خانوادگی

نمی‌توان مادر و کودک را فارغ از نهاد خانواده یافت و برای آن برنامه‌ریزی کرد؛ چرا که این حضور خانوادگی است که سبب زمینه‌سازی حضور آنان در این مسیر می‌شود، به همین سبب در این بخش به ارائه پیشنهاداتی برای خانواده‌ها پرداخته‌ایم.

۱. مشاوره و آموزش

یکی از خاصیت‌های مسیر اربعین این است که دل زائران در این مسیر بسیار نرم شده و پذیرای توصیه‌ها و مشاوره‌ها می‌شود. به همین سبب خوب است از این فرصت کمال استفاده را برد و با حضور مشاورانی مطمئن و متخصص به خانواده‌های حاضر در مسیر خدمات مشاوره‌ای و آموزش ارائه کرد؛ این مشاوره می‌تواند در موضوعات روانشناسی خانواده، تربیت فرزند و... باشد.

همچنین در کنار فرایند مشاوره می‌توان دوره‌ها و کتاب‌های تربیتی مناسب هر مسئله را به خانواده‌ها معرفی کرد و نقشه راه آموزش و رشد آنها را برایشان ترسیم کرد.

امکانات مورد نیاز: برای برگزاری این برنامه بهتر است یک فضای از غرفه را که کمترین رفت و آمد و سر و صدا دارد را اختصاص دهید و همراه خود مشاوران متخصصی را داشته باشید که در شیفت‌های مختلف بتوانند پاسخگوی خانواده‌ها باشند.

۲. کتابخانه تربیتی والدین

یکی از دیگر خدماتی که در کنار غرفه مشاوره توصیه می‌شود دایر کردن کتابخانه تربیتی والدین است؛ خصوصاً برای ساعات استراحت یا بازی کودکان، فرصت مناسبی است تا به والدین پیشنهاد مطالعه کتاب‌های روان و کوتاه تربیتی بدهید. همچنین می‌توان کتاب‌ها را یا بعضی از نکات کتاب‌ها را به صورت کارت پستال به یادگار هدیه بدهید.

امکانات مورد نیاز: علاوه بر اختصاص فضای مناسب برای مطالعه و فراهم کردن کتاب‌های گزینش شده مناسب، بهتر است همراه خود یک نفر داشته باشید که بر کتاب‌ها تسلط داشته باشد و بتواند متناسب با مسائل والدین، آنها را راهنمایی کند و به آنها کتاب معرفی کند و اگر بتواند کتاب‌ها را برای والدین تبلیغ کند و شرح بدهد بهتر است

۳. نمایشگاه محتوایی

برپایی نمایشگاه در یکی از غرفه‌های موبک برای والدین می‌تواند آموزنده و مفید باشد. موضوع مناسب برای یک نمایشگاه می‌تواند در زمینه فرزندآوری، نکات تربیت فرزند یا ضرورت‌ها و آثار زیارت اربعین به صورت خانوادگی باشد. در ساده‌ترین حالت می‌توان عکس نوشته‌هایی از صحبت‌های کارشناسان را تهیه، چاپ و در غرفه نصب کرد.

امکانات مورد نیاز: اختصاص فضای در دسترس، تهیه مجموعه نمایشگاهی و نورپردازی مناسب و همراهی یک کارشناس که به توضیح محتواهای غرفه بپردازد، می‌تواند از نیازمندی‌های اصلی برگزاری نمایشگاه محتوایی باشد.

۴. دیوار بیعت

مسیر اربعین، بهترین فرصت تجدید عهد با امام زمان علیه السلام است؛ به همین منظور یکی دیگر از برنامه‌هایی که پیشنهاد می‌شود، دیوار بیعت است؛ که به صورت کلی کارکرد این قالب گرفتن یک مشارکت جمعی از زائران و ایجاد فضای تعهد جمعی و وحدت قلوب است.

این عهد می‌تواند به صورت عمومی یا اختصاصی برای موضوع خاصی مانند جهاد فرزندآوری و... باشد.

امکانات مورد نیاز: برای این کار تهیه بنر دیوارنگاره و لوازم التحریر (خودکار، ماژیک، برگه‌های یادداشت رنگی و چسبی) لازم است؛ بهتر است در دید عمومی زائران نصب شود و یک مسئول هم برای مدیریت و جذب زائران داشته باشد.

۵. محصولات فرهنگی

یکی از خدماتی که می‌توان برای سنین مختلف زائران فراهم کرد، محصولات کوچک مناسبی است که می‌تواند جنبه هدیه و یادگاری و یا کاربردی داشته باشد. این اقلام را هم به عنوان هدیه به رهگذران و هم به عنوان جایزه به کودکان در مسابقه‌ها می‌توان تقدیم کرد.

پیکسل، سربند، پرچم، چفیه و... می‌توانند اقلام فرهنگی خوبی برای هدیه دادن باشند که ظرفیت جریان‌سازی بالایی نیز هم دارند. استفاده از محصولات با موضوع مقاومت و قدس هم به دلیل اینکه وجه تمایز فرهنگی ما با سایر ملل است، پیشنهاد می‌گردد.

۶. غرفه عکاسی

ثبت خاطرات سفر همیشه یکی از علاقه‌مندی‌های خانواده‌هاست؛ چراکه با ثبت لحظات خاطرات خوب سفر را همیشه به همراه خود داریم. و چه خاطره‌ای بهتر از خاطرات اربعین برای یادآوری برای یک خانواده است!؟

غرفه عکاسی به همین جهت برای ثبت خاطرات سفر اربعین پیشنهاد می‌شود؛ این غرفه یک دکور از پیش آماده دارد که خانواده با قرار گرفتن در آن دکور تصویر خانوادگی خود را ثبت می‌کند. در صورت امکان با استقرار یک عکاس شما می‌توانید با ثبت یک تصویر با کیفیت‌تر و تحویل عکس به صورت چاپی یا فایل دیجیتال، خاطره و تجربه بهتری را برای خانواده‌هایی که آمدند رقم بزنید.

امکانات مورد نیاز: لازمه اصلی برپایی غرفه عکاسی دکور آن است که به سلیقه خود می‌توانید آن را بسازید؛ پس از آن تجهیزات عکاسی مانند دوربین، پایه نور، لب‌تاب و ... و همراه داشتن یک فرد متخصص از نیازمندی‌های غرفه است.

نکات و ملاحظات

- * می‌توان برای فضاسازی از دکور حجمی استفاده کرد، استندهای شخصیت‌ها (مثل حاج قاسم و ابومهدی)، حرم‌ها و ...
- * می‌توان برای جذابیت بیشتر از عنصرهایی مثل کلاه خود، شمشیر و ... برای بچه‌ها استفاده کرد.
- * فضایی از موکب را برای عکاسی فراهم کنید که در ساعات مختلف روز نور مناسب داشته باشد یا بتوان تامین کرد.

۷. واقعیت مجازی

از برنامه‌هایی که بسیار برای خانواده‌ها در مسیر پیاده‌روی اربعین جذاب است استفاده از عینک واقعیت مجازی است.

این ابزار که سناریوهای مختلفی می‌تواند داشته باشد کاربرد بالایی در شبیه‌سازی دارد و متداول‌ترین فیلمی که در اربعین شما نیز می‌توانید آن را تهیه کنید شبیه‌ساز واقعه عاشورا است که در سال‌های اخیر مورد استقبال زوار قرار گرفته است.

البته عمدتاً محتوا برای والدین قابل استفاده است و متأسفانه غالباً محتوای مناسبی برای کودکان در دسترس نیست.

امکانات مورد نیاز: برای برپایی این غرفه نیاز به تجهیزات واقعیت مجازی مانند: عینک واقعیت مجازی، موبایل، فیلم و نرم افزار مخصوص و نیروی متخصص آشنا با این ابزار دارید.

نکات و ملاحظات

- * غرفه مخاطب زیاد دارد از این جهت لازم است تعداد دستگاه‌ها بالا باشد تا صف طولانی تشکیل نشود. همچنین در هر غرفه حداقل دو نفر وجود داشته باشد. زیرا تنها برگزار کردن هم سرعت را کم می‌کند، هم کنترل جمعیت را دشوار می‌کند.
- * بهتر است برای استفاده خانم‌ها، مکان مجزا و برگزارکننده خانم داشته باشید.
- * باید مراقب تجهیزات غرفه مخصوصاً موبایل‌ها و عینک‌ها بود.
- * استفاده طولانی از یک موبایل برای پخش فیلم واقعیت مجازی ممکن است به موبایل آسیب بزند. بهتر است چند موبایل وجود داشته باشد تا هر چند ساعت با یکدیگر تعویض شوند.

ملاحظات اجرایی

۱. ملاحظات مرتبط به مکان موکب

اولین موضوع مورد توجه در احداث موکب، توجه به مکان و شرایط فیزیکی موکب است، که در اینجا به مهمترین شاخص های مکان آن اشاره می‌کنیم:

الف) محل قرارگیری

موکب را نزدیک شهرک‌های بین راه بنا نکنید؛ زیرا در این صورت از اول صبح تا انتهای شب، اکثر مخاطب‌های شما، کودکان عراقی ساکن آن مناطق هستند که هر روزه به شما مراجعه می‌کنند. موکب را ترجیحا کنار جاده اصلی برپا کنید.

اگر بناست غرفه های متعددی برپا کنید، ترجیحا آن ها را کنار یکدیگر و در یک مکان مشترک برپا کنید.

فضای موکب ترجیحا مسقف باشد.

ب) نقشه کشی موکب

چنانچه موکب های شما تحت سناریویی واحد عمل می کنند. بهتر است نقطه ای جهت ورود و نقطه ای هم جهت خروج مشخص شود؛ با توجه به مورد مذکور، ابتدای موکب باید غرفه ای تحت عنوان پذیرش قرار بگیرد، تا ثبت مشخصات انجام شود.

در نقشه کشی فضای موکب، حتما بخش های را برای انبار جانمایی کنید. وجود انبار برای دپو کردن وسایل، تجهیزات و پک های پذیرایی و حتی گاهی برای تعویض لباس برای اجرای نمایش و... کاربرد دارد.

در فضایی که در اختیار دارید، حتما به بخش ویژه کودکان ۱ تا ۳ سال توجه ویژه ای داشته باشید و غرفه ای را برای آن اختصاص دهید تا مادران این کودکان برای مسائلی نظیر شیردهی، تعویض پوشک و... بتوانند از آن استفاده کنند.

اگر مکان برپایی موکب تان به نسبت قابل قبولی وسعت دارد، پیشنهاد می شود قسمتی را برای صحنه آماده کنید، تا ضمن تجمع افراد رو به روی آن، برنامه های زنده جذابی را روی این صحنه به نمایش بگذارید.

ج) امنیت

در آماده‌سازی غرفه‌ها و قرار دادن وسایل برای موبک کودک، باید توجه شود که لبه‌های تیز، شیشه، اتصالات برقی، و وسایل خطرناک باید دور از محل نگهداری کودکان باشد. در ساخت و برپایی سازه موبک، باید به استانداردهای ایمنی توجه ویژه داشت. رفت و آمد افراد متفرقه به هیأت کودکان حتماً تحت نظارت انتظامات و مری‌ها باشد.

۲. ملاحظات مربوط به تجهیزات

از دیگر موارد مهم در برپایی موبک مطلوب، داشتن امکانات و تجهیزات مناسب است؛ در این باره شاخص‌های زیادی وجود دارد، که در اینجا برخی از آنها به اختصار بیان خواهد شد:

الف) برق و آب

کشور عراق به لحاظ زیر ساختی خصوصاً در خارج از شهرهای اصلی با مشکلاتی رو به روست که امکان قطعی برق در برخی از ساعت‌های شبانه روز را بسیار تشدید می‌کند؛ این اتفاق علاوه بر غیرفعال شدن سیستم‌های تهویه، صوت و موارد دیگر، نور محیط را نیز خواهد گرفت. که این مسئله برای کودکان می‌تواند موجب وحشت بشود؛ لذا تأکید می‌شود صاحبان موبک‌ها، خود انژکتور (موتور برق) تهیه کنند تا دچار مشکل نشوند؛ البته به لحاظ ایمنی، این دستگاه باید دور از دسترس افراد مخصوصاً کودکان قرار بگیرد.

نظر به اینکه مخاطب اصلی برنامه‌های شما کودکان هستند، وجود آب آشامیدنی سالم و بهداشتی، از نیازهای بسیار مهم است که باید توسط موکب داران تأمین شود.

ب) تهویه

با توجه به شرایط ویژه آب و هوایی کشور عراق بخاطر دمای بالا، و حجم فشار گرما و تعریق به خصوص برای بانوان به جهت پوشش بیشتر، توجه به سیستم سرمایشی در موکب‌ها بسیار حائز اهمیت است.

محل استقرار و حضور کودکان می‌بایست دمای متعادل و مناسب داشته باشد. در موکب کودکان، استفاده از وسایل سرمایشی و گرمایشی خطرناک مانند پنکه و... اجتناب شود. پیشنهاد می‌شود علاوه بر استفاده از کولر در داخل محیط موکب، برای بیرون و محل‌های تجمع در فضای باز، از سیستم مه پاش استفاده شود.

ج) نورپردازی

عموما حرکت خانواده‌ها به سبب گرمای زیاد در شب و ساعات تاریک روز برگزار می‌شود، لذا نورپردازی مناسب برای کمک به این خانواده‌ها، بهتر انجام شدن فعالیت‌ها و حفظ امنیت کودکان الزامی است.

کودکان می‌بایست به طور کامل در دیدرس مرئی باشند و یا در هنگام دویدن و فعالیت کردن جلوی پایشان را ببینند و تاریکی موجب بروز آسیب دیدگی و زمین خوردن نشود.

د) سیستم صوت

ضمن تهیه سیستم صوتی مناسب، به جایگذاری آن دقت کنید، تا ضمن فراگیری صوت متعادل در کل فضای موبک هنگام پخش، در نقطه‌ای بلندی صدا، موجب آزار افراد و یا موبک‌های اطراف نشود. انتخاب صوت‌ها باید متناسب با فضای مخاطبان موبک شما که اکثر کودکان هستند، باشد. البته ما در فایل پیوست صوت‌های مناسب موبک مادر و کودک را جمع‌آوری کردیم که می‌توانید از راه‌های اعلام شده، به آن دسترسی پیدا کنید.

ه) فضا سازی

فضاسازی مناسب اهمیت بسیار زیادی در جذب و ایجاد گرایش برای مخاطبان دارد. فضاسازی حتی می‌تواند خود پیام‌رسان و انتقال‌دهنده محتوا باشد. لذا در برپایی هیأت یا موبک، از این مقوله مهم چشم‌پوشی نکنید. فضاسازی در موبک شما باید با توجه به فضای مخاطبان کودک‌تان باشد. پس پیشنهاد می‌شود در فضاسازی موبک و غرفه‌ها از تصاویر کودکانه، رنگ‌های گرم، دکورهای حجمی جذاب و... استفاده نمایید.

اگر موبک بزرگ با غرفه‌های متعدد دارید، استفاده از تابلوهای راهنما در بین موبک برای زائران می‌تواند راهگشا باشد.

عناوین خدماتی را که برای مادران و کودکان در موبک‌تان ارائه می‌دهید، روی تابلوی نسبتاً بزرگی بنویسید و در ورودی موبک قرار دهید تا توجه زائران به این امر جلب شود و در صورت نیاز، به شما مراجعه کنند.

ملاحظات مرتبط به برنامه موکب

درباره سیستم محتوایی و نحوه اجرای آن، نکات متعددی وجود دارد، که در اینجا به چند شاخص از آنها می‌پردازیم:

الف) زمان بندی

برنامه‌های موکب باید در تمام روز بوسیله شیفت بندی‌هایی که بین خادمین انجام می‌شود، فعال بماند؛ اما ساعات کوتاهی در شبانه روز نیاز است تا خادمین و موکب داران استراحتی کوتاه داشته باشند، تا علاوه بر رفع خستگی، در صورت نیاز فضا و برنامه‌های موکب ترمیم شود. با توجه به گرمای شدید هوا و طبق آمار و تجربه‌های بدست آمده در سال‌های گذشته، اوج ترافیک زائران از ساعت ۱۶ الی ۱۰ صبح می‌باشد؛ به این ترتیب ساعات ظهر که اوج گرماست، حضور زائران در مسیر به کمترین حد خود می‌رسد و زمان مناسبی برای استراحت خادمان و موکب‌هاست.

طبق تجربه در این ساعات ظهر، معمولاً اکثر زائرانی که در مسیر به پیاده‌روی می‌پردازند، از خود عراقی‌ها هستند. لذا با توجه به این نکته، اگر موکبی برنامه ویژه‌ای برای عرب‌زبان‌ها دارد، می‌تواند از این پتانسیل هم استفاده کند.

ب) سناریو

چنانچه موکب شما دارای سناریو ویژه‌ای دارد، (مثل مدل نمایشگاهی یا بازی‌های چند مرحله‌ای یا ...) و نیاز است حرکت زائران در آن از یک مبدأ آغاز شود و در نقطه‌ای به پایان برسد، در چنین متوالی‌غرفه‌ها دقت کنید تا دچار بی‌نظمی و اختلال نشود. اگر موکب شما دارای سیر خاصی نمی‌باشد و صرفاً غرفه‌های متنوعی که هر کدام خدمات مختلفی ارائه می‌دهند، در آن وجود دارد، می‌تواند در محوطه‌ای بزرگ و در کنار هم قرار بگیرند.

ج) پذیرایی

بهتر آن است که پخش نذری‌ها و پذیرایی در تمام زمان فعالیت موکب برقرار باشد. یعنی در حین برگزاری برنامه‌های موکب، بصورت مداوم، پخش پذیرایی انجام شود. باید در نوع پذیرایی که در موکب کودکان داده می‌شود، دقت داشت تا متناسب با ذائقه و علاقه کودکان باشد. از تنقلات جذاب و خوشمزه که مورد علاقه کودکان است، غافل نشوید! بدن کودکان نسبت به بزرگسالان، آسیب‌پذیری بیشتری دارد. پس باید در کیفیت مواد غذایی و خوراکی‌هایی که در موکب کودکان توزیع می‌شود توجه ویژه‌ای داشت.

ملاحظات مرتبط به نیروی انسانی

در برپایی و برگزاری موبک و هیأت، همانند هر فعالیت بزرگ دیگری، نیروی انسانی رکن بسیار پر اهمیت و جدایی ناپذیری است که هر هیأتی باید از قبل برای آن تدابیر خاصی را چیده باشد؛ در اینجا مهمترین اصول و شاخص‌های آن را می‌شماریم:

الف) مدیر

طبعاً هر تشکیلاتی نیاز به رهبری واحد دارد تا دچار بی‌نظمی نشده و کار با کیفیت بالایی پیش برود.

در موبک هم باید شخصی بعنوان مدیر داخلی موبک انتخاب شود تا ضمن نظارت دقیق به تیم اجرایی و روند اجرای کارها، بتواند مجموع برنامه‌های موبک را به خوبی راهبری کند.

ب) مربی

یکی از نیازهای اصلی موبک ویژه کودک، حضور مربی متخصص به امر تربیت و آشنا با روحیات و فضای ذهنی کودکان است، تا بتواند ضمن برقراری ارتباط سالم و صمیمانه، موجبات اثرگذاری و ایجاد گرایش‌های مذهبی را برای مخاطبان فراهم کند.

ج) انتظامات

وجود نیروی انتظامات برای هر هیأت و موکبی اهمیت دارد. در موکب کودکان هم برای راهنمایی مخاطبان، ایجاد نظم و برقراری امنیت (با نظارت به ورود و خروج افراد و دقت در رفتارها و برخوردها)، به تعدادی نیرو جهت انتظامات نیاز خواهیم داشت.

د) خادم یاران

گاهی خادمان موکب به همراه خانواده خود به سفر اربعین می آیند و در موکب خدمت می کنند. یکی از دغدغه های همیشگی آنان، حضور پرچالش کودکان شان است که مانع از فعالیت های آنان می شوند؛ از طرفی دیگر خیلی از کودکان عراقی ساکن در شهرک های اطراف، علاقه ویژه ای به حضور و خادمی در موکب های ویژه کودکان را دارند. یکی از بهترین برنامه هایی که می تواند این دو گروه را مشغول کرده و باعث خوشحالی آنان شود، سپردن مسئولیت خادم یاری به آنان است؛ این کار اگر بدرستی صورت بگیرد، می تواند کمک خوبی هم به خادمان در اجرای برنامه ها بکند. پس پیشنهاد می شود در جهت کم کردن هزینه ها، از ظرفیت های متنوع افراد مختلف استفاده کنید. گاهی در برخی امور می توان برای کم شدن هزینه ها، از ارگان ها و سازمان های دولتی و غیردولتی هم برای پیشبرد آنها کمک گرفت.

حتما هزینه های مورد نیاز هر بخش را به دقت و به تفکیک از قبل برآورد کنید و ترجیحا طبق آن حرکت کنید.

اگر با کمبود بودجه مواجه هستید، از هزینه‌های غیر ضروری صرف نظر کنید و توان خود را روی موارد پر اهمیت متمرکز کنید.

اگر موبک ویژه کودکان است، وجود دست اندر کاران کودک و نوجوان در برگزاری این برنامه‌ها، می‌تواند بر جذابیت و اثرگذاری آن بیفزاید. لذا سپردن مسئولیت خادم‌یاری به تعداد اندکی از کودکان و نوجوانان اتفاقی زیبنده و مبارک است.

خادم‌یاری می‌تواند با لباس ویژه یا حمایل مخصوص به همراه یک پَر نشانه‌گذاری شود. راهنمایی‌زائران برای حضور در موبک و برنامه‌های غرفه‌ها از فعالیت‌های اصلی است که امکان واگذاری دارد؛ ضمن اینکه آنها می‌توانند در بخش‌های دیگری مانند آشپزخانه و... فعالیت کنند. مشروط بر آنکه زیر نظر فردی بزرگتر باشند و به لحاظ امنیتی به خود و دیگران آسیبی وارد نکنند. البته پیشنهاد می‌شود به علت اثر ویژه روی مخاطبان، از خادم‌یاران کودک و نوجوان در بخش‌هایی که مستقیم و چهره به چهره با زائران ارتباط دارد استفاده شود. (مثل بخش انتظامات و پذیرایی)

ز) پذیرش و تحویل

در صورت داشتن غرفه پذیرش و تحویل در غرفه‌های ابتدایی و انتهایی موبک، باید نیرویی مناسب آن مسئولیت انتخاب شود، تا اطلاعات مورد نیاز هر زائری که وارد موبک می‌شود را در فرم مخصوص ثبت کرده و موارد لازم را اجرا کند.

ح) خدمات فنی

قطعاً در برپایی و اجرای برنامه‌های موبک، به مشکلات فنی عدیده‌ای برخورد خواهیم کرد. وجود نیرویی متخصص و متمرکز در بین خادمان لازم است، تا اقدامات مقتضی را انجام دهد. (مواردی مثل سیم‌کشی و اتصالات برقی، دستگاه صوت، تعمیر کولر و سیستم تهویه، مشکلات مربوط به سازه و...)

ط) مجری و صحنه‌گردان

چنانچه در موبک خود فضایی را بعنوان صحنه اجرای زنده انتخاب کرده‌اید و صحنه مناسبی را هم برای آن نصب کرده‌اید، نیاز است تا یک مجری آشنا با فضای کودکان را (ترجیحاً نوجوان) همراه خود ببرید تا در طول فعالیت موبک، روی صحنه به اجرای برنامه‌های مختلفی نظیر مسابقه، قصه‌گویی، دعوت از مهمان و... بپردازد. حضور عمو روحانی جذاب هم برای این کار خیلی مناسب است.

ی) زبان‌دان

در راهپیمایی عظیم اربعین، حضور زائرین از ملل مختلف را شاهد هستیم. یکی از بهترین کارهایی که یک موبک می‌تواند در قبال زائران دیگر کشورها داشته باشد، داشتن فردی مسلط به زبان عربی و انگلیسی است، تا ضمن ارتباط‌گیری مؤثر، آنان را هم از خدمات موبک بهره‌مند کند.

نکات دیگر

الف) شیفت‌بندی

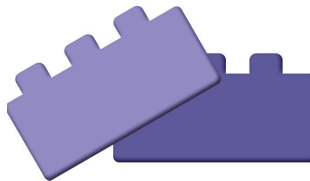
توجه به نیازهای نیروی انسانی، تأثیر بسیار زیادی بر بهره‌وری بیشتر آنها دارد؛ موکب‌هایی که در مسیر اربعین قرار دارند، به جهت فعالیت مداوم در طول شبانه روز، نیاز به نوبت‌بندی خادمان دارند تا فشار کار و خستگی آنها برطرف شده و پر انرژی به فعالیت خود بپردازند؛ پیشنهاد می‌شود زمان برگزاری موکب‌ها را به شیفت‌های ۴ یا ۶ ساعته تقسیم کنید.

ب) ملاحظات اخلاقی

خادمی همراه خود ببرید که متعهد به حضور در موکب باشند. کسی که به عشق زیارت بیاید، ممکن است بعد از مدتی کار را رها کند. نیروی صبور همراه خود ببرید. مسیر پر از سختی‌های مختلف است.

اگر بتوانید خادم‌ها را به صورت خانوادگی همراه کنید، راحت‌تر کارها را دنبال خواهند کرد. در صورت توان، نیروهای متخصص و فنی همراه خود ببرید. نیروهای مخلص را به عنوان خادم همراه خود ببرید. نیرویی که مخلص باشد، به دنبال وظیفه است و نوع کاری که می‌کند برایش مهم نیست. در زمان بازی کودکان، می‌توانید با والدین به گفت و گو پیرامون بحث‌های مختلف (به خصوص جمعیت) بپردازید.

احترام متقابل، هم نسبت به یکدیگر بعنوان خادمان موبک، هم نسبت به زائران را رعایت کنید. در طول فعالیت موبک، به خصوص در ارتباط با مخاطبان کودک توجه داشته باشید که اخلاق حسنه و حفظ کرامت آنها بعنوان زائر امام حسین علیه السلام اهمیت بالایی دارد؛ پس تمامی خادمان را متوجه این موضوع کنید، تا خدای نکرده رفتاری از آنها سر نزند که باعث دفع افراد شود.

امور مالی

از نکات مورد توجه در انجام هر فعالیتی، به خصوص برگزاری هیأت یا برپایی موکب، تأمین بودجه و مدیریت هزینه‌هاست. که در اینجا بصورت خیلی مختصر به آن می‌پردازیم:

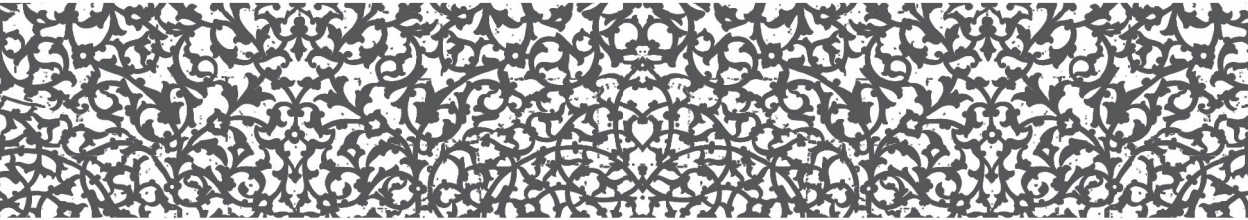
الف) جذب مالی

بودجه مورد نیاز خود را بعد از برآورد کلی، به سهم‌های بسیار کوچک تقسیم کنید. سپس سهم‌ها را بوسیله تبلیغات و اطلاع‌رسانی، بین افراد مختلف توزیع کنید. گذاشتن صندوق کمک به موکب، هر چند جذب مالی آن چنانی ندارد، اما باعث می‌شود آ‌هایی که علاقه دارند حتی با مبلغ بسیار کمی در این امر شریک شوند، به مقصود خود برسند. دریافت کمک‌های مردمی از آن دسته از خیرین که توانایی مالی خوبی دارند و بخاطر دغدغه خود نسبت به تعظیم شعائر اهل بیت، به ارزش این کار واقف هستند.

ب) مدیریت مالی

هر کسی توانایی‌های مخصوص به خود را دارد. بعضی در برخی مسائل، مهارت و تخصص خوبی دارند، ممکن است برخی حتی خودشان صاحب وسایلی باشند که در موبک مورد نیاز ماست و باید آن را از بیرون با قیمت بالاتر تهیه کنیم.

**جهت دریافت بسته‌های تکمیلی به همراه
پیوست‌های آن، به کانال هیأت و کودک
به نشانی [@heyatkoodak](https://www.heyatkoodak.com) درایتا
یا به سایت havayemadari.ir
مراجعه فرمایید.**

* خیلی وقت ها هست که در هیأت، دغدغه ارزشمندی داریم؛ اما نمی دانیم چگونه به این دغدغه پاسخ دهیم. هر چقدر می گردیم، راهکار عملیاتی برایش نمی یابیم.

* برخی مناسبت ها هست که نمی خواهیم مثل خیلی های دیگر از کنارشان بی خیالانه عبور کنیم؛ ولی نمی دانیم چگونه باید این مناسبت ها را گرامی بداریم.

* بعضی کارها و فعالیت ها هست که می خواهیم به نحو احسن انجام دهیم؛ اما راهنما و صاحب تجربه ای نمی یابیم تا به وی مراجعه کنیم.

«یک طرح کارا» طرح ها و پیشنهادهایی است برای هیأت های مذهبی.

«یک طرح کارا» می کوشد تا پاسخی درخور و عملیاتی برای این سوالات بیابد.

چشم انتظار طرح ها و پیشنهادهای شما هستیم.

که به دنبال ارتباط بیشتر
محتاجان سیدالشهدا (ع) است...
قرار نیست مشعر تولید کند.
قرار است مشعر آینه تولیدات
و فعالیت های شما باشد.
اینجا، جای آرم هیأت شماست
که باید در شماره های بعد پرش کنید...

www.1542.org
info@1542.org
۰۲۵ - ۷۵ ۳۸ ۱۴ ۱۱
۳ ۰۰۰ ۱۵۴۲

جامعه ایمانی مشعر،
محلی است برای گرد آمدن
هیأت های کشور.
مشعر چیزی جز اجتماع هیأت ها نیست،
جامعهای فراتر از مرزهای نژادی و
تقسیمات جغرافیایی و سیاسی.
اجتماعی ایمانی و توحیدی است

